

Molenstichting Leudal

Nieuwsbrief Molenstichting Leudal – nummer 4, november 2019

Afscheid

Vanwege vertrek uit Limburg heeft Willeke Konink afscheid genomen als molenaar van molen De Hoop in Horn. Willeke was daar sinds 2017 een van de molenaars. Het bestuur van de Molenstichting Leudal dankt Willeke voor haar inzet op De Hoop.

In het voorjaar heeft Hans van Zoggel het bestuur van de Molenstichting Leudal verlaten. Hans deed in het bestuur de technische zaken en stond de molenaars met raad en daad terzijde bij het onderhoud van de molens. Het bestuur dankt Hans voor zijn inzet voor de Leudalse molens. Zijn vervanger in het bestuur is Ger Geelen uit Neer.

Evert Smit Biotopprijs voor Hans van Zoggel

Jaarlijks wordt door het Gilde van Vrijwillige Molenaars de Evert Smit Biotopprijs uitgereikt aan een persoon of instelling die zich actief heeft ingezet voor de verbetering van de molenbiotoop. De prijs, ingesteld in 1998, draagt de naam van molenaar Evert Smit (1920-1999), als eerbetoon aan een groot voorvechter van de molenbiotoop.

In 2019 ontving Hans van Zoggel uit Roggel deze prijs voor zijn succesvolle werk voor de verbetering van de biotoop van de Wind- en Motormaalderij St. Petrus in Roggel. De mulders van de St. Petrus droegen Hans voor.

Vrijwilligerscontracten molengidsen

Net als bij de molenaars worden ook met de molengidsen vrijwilligerscontracten afgesloten. Daartoe zijn in de tweede helft van 2019 gesprekken gevoerd en is het de bedoeling dat in het eerste kwartaal van 2020 de contracten afgesloten worden.

Risico-inventarisatie en Evaluatie molens

De Molenstichting Leudal is momenteel bezig voor de vijf bij haar in beheer zijnde windmolens de risico-inventarisaties en -evaluaties te vernieuwen, zodat alle informatie weer up to date is. In een risico-inventarisatie en -evaluatie zijn alle veiligheidsmaatregelen voor zowel molenaars als bezoekers vastgelegd. Voor de molen in Roggel is deze afgerond en voor molen De Hoop bijna. De andere molens volgen zo spoedig mogelijk.

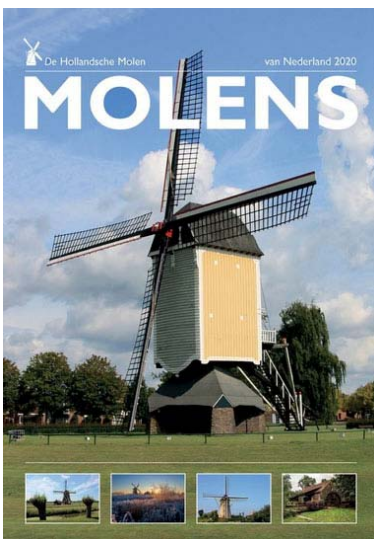
Examens

Op de Aurora en de Schouwsmolen worden in december (proef)examens afgenomen ter verwerving van het Getuigschrift Vrijwillig Molenaar.

Hamerslagdag bij de St. Petrus

Voor de negende keer vond op 23 juni de Hamerslagdag plaats op het terrein van Wind- en Motormaalderij St. Petrus in Roggel. Vele smeden uit binnen- en buitenland lieten hier hun schitterende ambacht zien. En heel veel bezoekers genoten ervan.

De Aurora schittert op kalender Vereniging Hollandse Molen

Jaarlijks geeft de Vereniging De Hollandse Molen een molenkalender uit. Dit jaar schittert de Aurora uit Baexem op de voorkant van de kalender. Zoals altijd een plaatje.

De kalender is te bestellen bij de Vereniging De Hollandse Molen.

www.molens.nl

Klein maar fijn

Henk Spoor is niet alleen molengids op de St. Antonius in Heythuysen en de Aurora in Baexem, maar neemt ook weleens het penseel ter hand. Met zijn vrouw maakte hij kleine schilderijtjes van de St. Antonius. De schilderijtjes hebben een afmeting van 5 bij 5 centimeter en zijn op de molen te koop. Klein maar fijn dus.

Rembrandt en de Dagwacht

De Aurora op de Dagwacht

Ieder jaar organiseert de Stichting Kunst & Cultuur Leudal een kunstfietsroute door een deel van de gemeente. Alle deelnemende kunstenaars wonen en werken in de directe omgeving en stellen hun creaties tentoon. Onlangs was dat in de kern Baexem, Grathem en Kelpen-Oler.

In het molenhuisje bij de Aurora molen te Baexem exposeerde Trudy Frenken uit Baexem. Haar werken stonden in het teken van Rembrandt van Rijn.

Trudy Frenken zelf aan het woord:

“Rembrandt loopt als een rode draad door mijn leven: ik ben op dezelfde dag geboren, alleen 350 jaar later, Rembrandt overleed op de verjaardag van mijn moeder (4 oktober) en toen ik in 2006 mijn Atelier Leudal opende was dat in het 400e geboortjaar van Rembrandt. Mijn Atelier wordt bewaakt door Rembrandt Beveiliging en in mijn winkeltje worden Rembrandtproducten van Talens verkocht. Toeval allemaal? Oordeel zelf. Rembrandt kwam op mijn pad en met zoveel toevalligheden moest ik iets doen.

En zo werd vorige zomer het idee geboren om de grote Rembrandt als inspirator te gebruiken voor de expositie tijdens het Paasweekend in De Bombardon te Heythuysen. Mijn cursisten hebben het idee warm omarmd en zijn ermee aan de slag gegaan. Om ze te stimuleren heb ik zelf naar De Nachtwacht “De Dagwacht” geschilderd. Als ik opsta kijk ik uit op de molen op mijn schilderij. Rembrandt was bovendien een molenaarszoon en bij een molen zijn ook katten. Vandaar een van mijn katten erbij. De gezichten van De Dagwacht zijn van de vrouwelijke cursisten die het langst in mijn atelier komen schilderen. De twee meisjes zijn mijn kleinkinderen, die beiden ook op de cursus zitten”.

Haar kunstwerk hangt in het Schutterij Museum te Steyl.

Nieuws van de molens

De Hoop

Sinds juli staat molen De Hoop in Horn in de steigers. Er wordt onderhoud verricht aan de kap van de molen. Deze krijgt een nieuwe laag dakleer en ook de daarop liggende schaliën worden vervangen. De huidige schaliën zijn 45 jaar oud en sluiten het dak niet meer goed af.

Een schalie is een dun plankje dat door kloven of zagen wordt verkregen. In geval van De Hoop gaat het om gekloofde schaliën van eikenhout. Om de levensduur van de schaliën te verlengen zijn ze behandeld met beits en lijnolie.

De werkzaamheden zijn naar verwachting januari 2020 afgerond. De molen is tijdens de werkzaamheden niet open voor het publiek.

Sint Petrus

Er is door de vrijwilligers veel onderhoud verricht aan de St. Petrus in Roggel. De molenstenen zijn gescherpt en weer waterpas gelegd en er is een nieuwe kruias gemaakt en teruggeplaatst. Ook is de molenas onderhanden genomen. Deze was ver in de baansteen gesleten waardoor de molen steeds zwaarder ging lopen. Door de as te lichten en de steen meer entree te geven, kan het vet beter onder de as komen en draait deze lichter.

De afdak achter de schuur is grotendeels vernieuwd en wordt onder andere gebruikt voor het plaatsen van bijenkasten. Aan de schuur zelf werden door storm gesneuvelde dakpannen vervangen en tevens betere windveren aangebracht om afwaaien van de pannen in de toekomst te beperken. De schuur kreeg ook een nieuwe weerhaan, een met een eigenwijs karakter want hij geeft niet altijd de juiste windrichting aan.

Ook aan de groenvoorziening werd gewerkt. Aan de voet van de molen is een groentetuin aangelegd met vergeten groenten en de beukenhaag om de tuin is herplant en voorzien van een toegangspoortje. Op de molenbelt is nieuw gras ingezaaid. Bij de buren in de tuin zijn nieuwe hoogstamfruitbomen geplant ter vervanging van de gerooide eiken die nog al wat wind afvingen voor de molen.

De Welvaart

Er is een aanpassing verricht aan de bovenas van de molen, dat is de as waar de wieken aan bevestigd zijn. Deze is nu iets naar voren geschoven en raakt daardoor niet meer de voorkant (het voorkeuvelens) van de molenkap.

Ook zijn, als proef, bij een van de remkleppen van het Van Bussel-wieksysteem, planken aangebracht. Bij het open en dicht gaan van de remkleppen, moeten deze de 'klap' opvangen zodat het harde geluid van twee op elkaar slaande zinken platen niet meer voorkomt.

Aurora

In juli 2019 zijn er onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan het balkon en de kruihaspel van de windmolen Aurora in Baexem. Van het balkon is een dragende balk - die 50 jaar in weer en wind dienst heeft gedaan - hersteld en waar nodig kreeg de balkonvloer nieuwe planken. Ook kwam er een nieuw luiluik in de balkonvloer. Trap en balkon zijn geschilderd.

Het kruihaspel, waarmee de molen op de wind gezet wordt, kreeg een nieuwe spaak en werd opnieuw gecentreerd. De krui-as is behandeld tegen de houtwormkever.

Leumolen

In opdracht van Staatsbosbeheer, de eigenaar van de Leumolen, heeft in mei 2019 groot onderhoud aan het waterrad plaatsgevonden. Het rad, daterend uit 1886, was op veel onderdelen, met name de velgstukken, versleten. Goede velgstukken zijn van groot belang voor de aanhechting van de schoepen. Alle velgstukken en ook veel schoepen en toebehoren zijn

vervangen. Tevens is onderhoud uitgevoerd aan de maalsluis zodat een dichte sluis geen water meer doorlaat.

De vrijwilligers van de Leumolen deden voorbereidend werk, reparatie van het rad is uitgevoerd door Adriaens Molenbouw uit Weert. Voor deze werkzaamheden is subsidie verleend door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de provincie Limburg.

Sint Elisabethsmolen

De Elisabethsmolen had dit jaar te kampen met veel tegenslag en heeft lang stil gestaan. Eerst waren het muizen die kabels doorknaagden in de besturingskast. Daarna, tijdens de zomermaanden, had de molen last van de droogte. Het water werd vooral door de vispassage geleid met als gevolg dat er te weinig water overbleef om de molen te laten draaien. En alsof dat allemaal niet genoeg tegenslag was, trad er ook nog materiaalpech op aan het rad. Inmiddels heeft het geregend en zijn ook de technische problemen opgelost, zodat de molen weer draait.

Meer informatie over de molens in de gemeente Leudal is te vinden op www.molenstichtingleudal.nl

Redactie Nieuwsbrief Piet Zegers. Uw opmerkingen zijn welkom op pmz@xs4all.nl

Claude Monet, Molens in het Westzijderveld, Zaandam, 1871